

Optanternes Retsstilling.

Af P. Skovrøye.

I en hel Menneskealder har dette Forhold ventet paa sin endelige Ordning, et klart og utvetydigt Retsgrundlag, der hverken giver Rum for spidsfindige Fortolkninger eller for politiske Eksperimenter af den Art, som vi nu er Vidne til, da de danske Undersaatte bruges som „Kanonføde“ og som politiske „Stormbukke“ i Fortrykningskampen mod den danske Befolkning i Slesvig.

Det er ikke Meningen her at drøfte de egentlige danske Udlændinges Retsstilling, som udelukkende er begrundet i de almindelige Folkeretsregler.

Det er kun de saakaldte Optanters Retsstilling, der har en positiv Hjemmel, dels i Wien-Fredens Art. 19, dels i Aabenraakonventionen, som her skal behandles.

Disse Optanter maa inddeles i to Klasser:

- 1) Optanterne fra 6 Aars Fristen fra 1864 til 1870,
- 2) Optanterne og andre Personer, som nyde Opholdsret i Henhold til Aabenraakonventionen af 1872.

Den første Klasses Retsstilling er begrundet ved Wien-Freden Art. 19, der lyder saadan:

„De Undersaatte, der er bosatte i de ved denne

Traktat afstaaede Landsdele, nyder i et Tidsrum af seks Aar, at regne fra den Dag Udvekslingen af Ratifikationerne har fundet Sted, efter en foregaaende Erklæring til den kompetente Myndighed, den fulde Ret til at udføre deres Bohave toldfrit og gaa med deres Familie til Danmark med Anerkjendelsen af Ret som danske Undersaatter. Det tilstaaes dem at beholde urørligt Gods i de afstaaede Landsdele.

Samme Ret tilstaaes paa den anden Side danske Undersaatter og saadanne i de afstaaede Landsdele, der er bosiddende i Danmark.

Undersaatter, der kommer til at nyde godt af disse Dispositioner, maa ikke paa Grund af deres Option kunne forulempes, hverken paa Person eller Ejendom i de respektive Stater.

Den nævnte Frist af seks Aar finder ogsaa Anvendelse paa de oprindelige Undersaatter baade i Danmark og de afstaaede Landsdele, der paa Tidspunktet for Udvekslingen af nærværende Traktats Ratifikationer befinder sig uden for Danmarks eller Hertugdømmernes Omraade. Deres Erklæring kan modtages af det nærmeste danske Gesandtskab eller den øverste Provinsmyndighed, saavel i Danmark som i Hertugdømmerne.

Den der paa Tidspunktet for Udvekslingen af nærværende Traktats Ratifikation har Indfødsret, beholder samme.“

Skønt denne Fredsartikel har det tilfælles med saa mange Traktatbestemmelser, at den er sjuaket affattet, saa fremgaar Opholdsretten for de danske Optanter dog utvivlsomt ved en nærmere Betragtning.

Det første Punktum, som kun indeholder en Bestemmelse om Toldfriheden og om Undersaatternes Ret til at forlade Landet, tager aabenbart Sigte paa de mange danske Embedsmænd, som maatte antages at ville forlade det erobrede Land og gaa tilbage til Kongeriget. Men denne Bestemmelse blev straks af de prøjsiske Myndigheder misforstaaet som indeholdende en Pligt for de Opterende til at forlade Landet. Man oversaa her, at ved en slig Fortolkning, vilde den følgende Bestemmelse om, at „Optanterne ikke paa Grund af deres Option maatte forulempes paa Personen“ blive fuldstændig meningsløs; thi naar Optanterne ikke turde blive boende i Slesvig, men maatte forsvinde over Grænsen straks ved Optionen, saa kunde der jo ikke godt blive Tale om, at deres Person kunde blive forulempet.

I Virkeligheden er disse Optanternes Retsstilling i Kraft af denne Artikel fuldkommen lig med de prøjsiske Undersaatters i Henseende til den personlige Ukrænkelighed. Der siges jo nemlig udtrykkelig, at deres Person ikke maa forulempes paa Grund af Optionen. Det vil altsaa ogsaa sige, at disse Optanter ikke kunne blive udviste som de egentlige Udlændige, thi en Landsforvisning er dog sandelig en personlig Forulempelse, hvis noget her i Verden kan kaldes saadan.

Opholdsretten er saaledes utvivlsomt hjemlet udtrykkelig i Artiklen; men dernæst fremgaar den med Nødvendighed af Forholdenes Natur og „Lovgrunden“. Thi hvorfor blev Artiklen overhovedet optaget i Traktaten? For at lette de danske Slesvigere Overgangen til et andet Statssamfund, men sandelig ikke for at jage dem ud af Landet. Ingen af Parterne tilsigtede en Af-

folkning af Nordslesvig, men søgte tværtimod at forhindre Udvandringen til Danmark derved, at man optog Art. 19 i Traktaten, som tillod Undersaatterne at blive boende i Landet som danske. Man vilde skaane den da levende Generations Følelser. Man var jo ikke blind for, at den Del af den erobrede Befolkning i Slesvig som var dansksindet, ikke saa med velvillige Øjne paa Erobreren, samt at alle de, der kort forinden havde baaret Vaaben imod Prøjserne og forsvaret deres Fædreland, maatte gyse tilbage ved Tanken om, maaske inden kort Tid at kunne blive tvungen til at staa i Kampen overfor deres egne Brødre og Landsmænd, eller at deres Sønner kunde komme i denne Stilling. Det var altsaa af Hensyn til den danske Befolknings berettigede Følelser og for at forebygge en Udvandring i stor Stil at Artikel 19 blev optaget. Dette vil ingen nægte. Men hvis Artikel 19 ikke hjemler Optanterne en Ret til at blive boende i Slesvig, og hvis man hævder, som man paa prøjsisk Side har gjort, at en Udvandring er betinget i Optionens Natur, saa blev jo de danske Optanters Retsstilling paa Grund af Artikel 19 ringere end Udlændinges, og Masseurandringen, som man vilde forebygge ved Artikel 19 maatte blive fremkaldt ved denne Bestemmelse, hvad den jo faktisk blev, takket være de prøjsiske Myndigheders Misforstaaelser og Misgreb. Derfor er den prøjsiske Opfattelse af Artikel 19 i Wien-Freden uforenelig med sund Fornuft.

I hvor høj Grad dette sidste er Tilfældet bevises mest slaaende derved, at man fra prøjsisk Side ved tidligere Forhandlinger har gjort hele tre forskellige Opfattelser af Optanternes Retsstilling gældende:

1) hævdede den prøjsiske Indenrigsminister Puttkamer paa Hans Lassens Forespørgsel den 7. Marts 1883 i Landdagen, at Artikel 19 i Wien-Freden indeholdt den Bestemmelse, at de opterende maatte udvandre til Danmark.

I Følge denne Opfattelse er Optanternes Retsstilling ringere end de sædvanlige Udlændinges.

2) hævdede den prøjsiske Minister gennen den tyske Gesandt i København den 20. Febr. 1883: „Hvad angaar de i Nordslesvig anordnede Forholdsreglers formentlige Strid med sluttede Overenskomster, saa have Overenskomsterne med Danmark i hvert Fald ikke indrømmet de slesvigske Optanter flere Rettigheder, end der tilkommer enhver anden Udlænding, og disse Optanter kunne derfor, lige som enhver anden Udlænding, til enhver Tid udvises.“

I Følge denne Opfattelse er Optanternes Retsstilling ikke ringere men fuldkommen lige med Udlændinges.

3) hævdede forleden Regeringspræsident Köller overfor „Politiken“s Medarbejder, at Optanter ikke kunde udvises, dersom de ikke havde forbrudt sig imod Lovene.

I Følge denne Opfattelse er Optanternes Retsstilling ikke ringere eller lig med Udlændinges, men bedre, for saa vidt som, efter Köllers Mening, en Optant ikke kan udvises, forinden han har forset sig imod Lovene. Hr. Köller staar aabenbart med sin Opfattelse paa Aabenraa-konventionens Grund.

Ingen af disse tre forskellige Opfattelser er imidlertid den rette. Hr. Köllers Opfattelse er — skønt han er den, der i Praksis har været mest gram over for de

danske Undersaatter — den mest rimelige; men han begaar den Fejl at anvende Aabenraakonventionen paa Optanterne fra 6 Aars Fristen, hvis Retsstilling har selvstændig, positiv Hjemmel i Wien-Fredens Artikel 19.

Disse Optanters Opholdsret er jo i Medfør af denne Traktatbestemmelse ubetinget, medens Opholdsretten efter Aabenraakonventionen er betinget, næmlig af, at de paagældende ikke give Anledning til begrundede Klager, eller lægge et fjendtlig Sindelag mod den prøjsiske Stat og dens Undersaatter for Dagen.

Den sidste Bestemmelse aabner en vid Mark for Fortolkninger, medens Bestemmelsen i Artikel 19 i Wien-Freden „at Optanten ikke paa Grund af Optionen maa forulempes paa Person eller Gods“ er klar og uanfægtelig.

At Optanterne fra 6 Aars Fristen staa uberørte af Aabenraakonventionen fremgaar alene deraf, at en Kommission som den, der blev nedsat i Aabenraa i 1871, ordentligvis ikke kan ophæve Wien-Traktatens Bestemmelser, allermindst kan en sliig Kommission formindske de ved en Fredstraktat hjemlede Rettigheder.

Men det samme fremgaar desuden af Forholdenes Udvikling og selve Aabenraakonventionens Ordlyd.

Optantsagens Udvikling kom straks ind paa vildsomme Veje og endte tilsidst i det skæbnesvangre Uføre, hvor den endnu sidder fast. De prøjsiske Myndigheder tog fra første Færd med haard Haand paa denne Sag, i det man befalede de opterende, for saa vidt de vare i den militærpligtige Alder og stundom ogsaa uden, at være ude af Landet inden 14 Dage. Nogle prøjsiske Herredsfogder forelagde endog de Folk, som ønskede at optere, til Underskrift en Forpligtelse til at være ude af Landet

inden en vis Frist, medens atter andre Myndigheder ikke knyttede denne Betingelse til Optionen, lige som det ogsaa hændte, at en operende nægtede at underskrive en slig Erklæring og dog blev udskrevet.

Det er en Selvfølge, at denne Misforstaaelse af Traktatens Bestemmelse, i Forbindelse med denne Følgen i Opfattelsen og Mangel paa Ensartethed i Udførelsen maatte afføde Usikkerhed i Befolkningen, som følte sin Ret krænket, men maatte bøje sig for Magten. Og da i 1870 den prøjsiske Hær mobiliseredes mod Frankrig i Marts Maaned, endnu inden 6 Aars Fristen efter Wien-Freden var udløben (den udløb 16. Nov. 1870), og Indkaldelserne slog ned i de slesvigske Landsbyer, var Opskræmtheden og Usikkerhedsfølelsen saa stor, at det slog ud i en tøjlesløs Forvirring. Paa Grund af Uorden i de prøjsiske Lægdsruller hændte det endogsaa, at danske Optanter fik Indkaldelsesordre. Dette satte Kronen paa Værket. Gamle Soldater, der for seks Aar siden havde kæmpet imod Prøjserne ved Dybbøl, gyste tilbage for den Tanke, at de ved en Indkaldelse kunde komme til at staa med Bajonetten i Haanden overfor deres danske Kammerater fra Dybbøl, over for Venner og Frænder, ja Brødre, Fædre eller Sønner, som havde operet for Danmark. Det var jo næmlig en almindelig Mening, at Danmark vilde deltage i Krigen. Mange Optanter troede, at deres Option ikke respekteredes, og baade Optanterne og unge Folk, som stode for Indkaldelsen og endnu vilde benytte 6 Aars Fristen til en Option, samt Folk, der allerede havde modtaget Indkaldelsen, flygtede i Hobetal over den danske Grænse.

Efter at den fransk-tyske Krig var endt, begyndte

disse Personer efterhaanden at søge tilbage til den hjemlige Arne. Og nu tog Udvisningen Fart. Man udviste uden tilsyneladende at gøre mindste Forskel paa, om de udviste vare Optanter eller ej. Man slog ned paa dem, hvor man fandt dem. Det var som den vilde Jagt, som under den kullede Greve, da „Dansken var fredløs i Skov og paa Hede“, og ondsindede Hjemmetyskere agerede Støvere i Ledtog med tyske Smaablade, som hujede og bjæffede af Skadefryd under denne Menneskejagt.

Omsider blev det for broget for begge Parter. For om muligt at komme til en Forstaaelse, blev der i 1871 nedsat en international Kommission til Sagens Ordning, i hvilken deltog paa dansk Side: Kongelig Kammerherre og Stiftamtmand i Aalborg, Fredrik v. Dahlstrøm og Kongelig Oberst og Kommandant paa Bornholm, Eduard v. Fallesen, og paa tysk Side: den kongelig prøjsiske Generalmajor og Kommandør for 15. Brigade, Heinrich v. Blumenthal af Flensborg og Kongelig prøjsisk Geheime-Regeringsraad og Landraad for Flensborg Kreds, Vilhelm Krupka.

Denne Kommission undertegnede den 16. Januar 1872 en Slutningsprotokol, den saakaldte Aabenraakonvention, angaaende Behandlingen af de til Danmark udvandrede slesvigske og holstenske værnepligtige.

Kommissionen betegner straks i Begyndelsen sin Opgave som den: at prøve de værnepligtige og Reservisters Forhold, som i Sommeren 1870 tog til Danmark.

Kommissionen har lavet en Fortegnelse over alle disse Personer og inddelt dem i 3 Lister A, B og C.

I Liste A indeholdes de Personer, som have opteret

for Danmark indenfor den i Wien-Fredens Artikel 19 foreskrevne 6 Aars Frist, altsaa de egentlige Optanter.

Denne Liste bliver af Kommissionen behandlet meget summarisk med følgende Ord:

„Samtlige i Liste A opførte Mandskaber blive utvivlsomt at anerkende som danske, og der vil uden Betænkelighed kunne tilstedes dem varigt Ophold i Slesvig, efter at det er godtgjort, at de ved Indkaldelsen allerede vare at betragte som danske og derfor ikke have forbrudt sig mod de prøjsiske Straffelove.“

Der ligger i disse Ord en aaben Anerkendelse af Optanternes Ret til at opholde sig her i Slesvig. Der siges jo udtrykkeligt, at der ingen Betænkelighed kan være ved at tilstede Optanterne varigt Ophold i Slesvig, fordi de ikke have forbrudt noget. Det vil med andre Ord sige, at Kommissionens Behandling ikke vedrører disse Personer, at Aabenraakonventionen ikke finder Anvendelse paa dem, at deres Retsstilling maa bedømmes uafhængig af Traktaten af 1872.

En anden Fortolkning er umulig. Thi sæt, at disse Optanter i 1870 alle tilhobe vare forblevne i Slesvig og Holsten, saa vare de ikke blevne optagne i Kommissionens Lister og altsaa heller ikke blevne nævnte i Aabenraakonventionen, og deres Retsstilling kunde da ordentligvis ikke anses som berørt af en Traktat, der slet ikke nævner dem. Men lige saa lidt kan deres Retsstilling blive berørt derved, at de af Frygt for en uberettiget Indkaldelse udvandre og senere blive behandlede i en Overenskomst sammen med andre Personer, hvis Retsstilling er af en ganske anden og ringere Art. Dette vilde jo være det

samme som at gøre det tyske Mundheld: „Mit gefangen, mit gehangen!“ til en alvorlig Retsgrundsætning.

Men det er heller ikke Aabenraakonventionens Mening, at Optanter fra 6 Aars Fristen skulle indbefattes under den. For alle de Optanters Vedkommende, som vare udvandrede eller udviste før 1870 og slet ikke ere medopførte paa Kommissionens Lister er dette jo klart, thi Overenskomsten siger udtrykkelig i sin Indledning, at den behandler de værnepligtiges Forhold, som i Sommeren 1870 flygtede til Danmark, og i de to Noter, som udveksles mellem de to Regeringer den 25. Septbr. 1872 i Anledning af Traktatens Ratifikation, hedder det endvidere „værnepligtige, som paa Grund af den prøjsiske Armees Mobilisering i 1870 gik til Danmark.“

Desuden taler Aabenraakonventionen hele Tiden udelukkende om „værnepligtige“; men til den Kategori høre Optanterne ikke — de vare jo netop ikke værnepligtige, siger Traktaten selv, fordi de vare danske Optanter.

Af foranstaaende fremgaar formentlig, at de Optanter, som have opteret i Seksaarsfristen i Henhold til Artikel 19 i Wien-Freden, nyde en ubetinget Ret til Ophold i Slesvig og lige saa lidt kunne udvises som de prøjsiske Statsborgere.

Og nu med Hensyn til 2. Klasse af Optanter og andre Personer, som have Opholdsret i Henhold til Aabenraakonventionen. Det er i Følge denne Traktats Liste B og C dels Optanter, som først have opteret efter Modtagelsen af Indkaldelsesordren i 1870, men inden 6 Aars Fristens Udløb (6. November), dels saadanne, som

have opereret efter Fristens Udløb og unddraget sig den prøjsiske Militairtjeneste ved at gaa til Danmark i 1870.

Disse Personers Retsstilling er ringere, for saa vidt som deres Opholdsret er betinget af, at de ikke give Anledning til begrundede Klager og ikke lægge fjendtligt Sindelag mod den prøjsiske Stat eller dens Undersaatte for Dagen.

Endnu staar tilbage at undersøge et Spørgsmaal af overordentlig Rækkevidde, nemlig

Optantbørnenes Forhold og Retsstilling.

Medens i Følge den danske Indfødsretslov alle Personer erhverve dansk Indfødsret ved Fødselen, er dette ikke Tilfældet i Prøjsen efter den tyske Indfødsretslov af 1. Juni 1870 idet kun Børn af tyske Undersaatte erhverve Indfødsret i Tyskland; Børn af Udlændinge ere og forblive Udlændinge lige som Faderen.

Som Følge heraf ere alle Børn af de danske Optanter i Slesvig danske Undersaatte efter prøjsisk Begreb.

Spørges der nu om disse Børns Retsstilling, saa maa det hævdes at Børn, der var fødte den 16. Nov. 1864 (den Dag Wien-Fredstraktaten ratificeredes) maa nyde samme Ret som Faderen, der har opereret inden 6 Aars Fristens Udløb, for saa vidt Børnene ikke vare myndige, da Faderen opterede.

I Samklang hermed staar ogsaa en Erklæring, som det danske Udenrigsministerium under 29. Maj 1879 har tilstillet en dansk Undersaat her i Slesvig som Svar paa en Forespørgsel. I denne Skrivelse hedder det:

„De i længere Tid mellem den kgl. danske og kgl. prøjsiske Regering førte Forhandlinger om den

statsretlige Stilling, som tilkommer Børnene af de i Slesvig boende danske Undersaatte, har ført til det Resultat, at den prøjsiske Regering anerkender, at Børn af Forældre, som i Følge Artikel 19 i Fredstraktaten af 30. Oktober 1864 have afgivet den Erklæring, at de ville vedblive at være danske Undersaatte, maa anses for at have bevaret deres danske Nationalitet, naar de vare umyndige og undergivne den faderlige Myndighed paa den Tid, Erklæringen blev afgiven, saafremt der ikke udtrykkelig ved denne Erklæring er gjort et modsat Forbehold. Som Følge af Ovenstaaende er fra prøjsisk Side ogsaa Deres Søn anerkendt som dansk Undersaat og i denne Egenskab befriet for den prøjsiske Militærtjeneste.“

Som man ser gaar denne Erklæring lidt videre, i det den hævder, at alle Børn, som ere fødte før Faderens Option inden for 6 Aars Fristen, ere danske Undersaatte, eller rettere sagt af den prøjsiske Regering anses for at have bevaret deres danske Nationalitet, thi danske Undersaatte er efter dansk Statsret kun de Børn der ere fødte før 6. Nov. 1864. I Følge prøjsisk Statsret staa Optanters Børn endog i uendelige Led uden for det prøjsiske Statsborgerforhold, med mindre de have ladet sig naturalisere eller for Kvindernes Vedkommende have indgaaet Ægteskab med prøjsiske Statsborgere.

Man vil forstaa, at der under disse Forhold leve flere Tusinder af vore Landsmænd her i Slesvig, hvis statsretlige Stilling svæver mellem Himmel og Jord, i det de efter prøjsisk Opfattelse er danske Undersaatte, men efter dansk Lov ikke er det. Sæt at disse Personer blive udviste af Prøjsen, og sæt at Danmark ikke er

godmodigt nok til at modtage dem, hvad saa? Thi Danmark er kun forsørgelsespligtig overfor sine egne Undersaatter.

Heri er der ikke indtraadt nogen Forandring ved den under 19. Marts 1898 udstædte danske Lov om Erhvervelse og Fortabelse af Indfødsret, eftersom Lovens sidste § udtrykkelig fremhæver, at Loven ikke angaar de Personer, hvis Indfødsret er forbeholdt i Henhold til Wien Fredstraktatens Art. 19.

Imidlertid har det dog i adskillige Tilfælde, hvor Optanternes Hjemstedskommune har nægtet at modtage Optanternes Børn, vist sig, at Prøjsen har maattet bekvemme sig til at overtage Forsørgelsen af disse trængende Personer, naar de vare fødte her i Slesvig.

Prøjsen har vel tidligere forsøgt sig paa at løse denne Knude, men rigtignok ved paa ægte Militærstatsvis at hugge den over med Sværdet.

Det udtales i Aabenraakonventionen, at dette anomale Forhold for Fremtiden skulde skaffes af Vejen og event. ad Lovgivningsvejen drages Omsorg for, at de kommende Generationer af denne Befolkning ved deres Fødsel i Prøjsen bleve Prøjsere.

Dette billigedes af de danske Kommissærer, og den danske Regering udstædte Loven af 4. April 1873, som fritager tyske Undersaatter i Danmark for Militærtjeneste.

Det hedder i Aabenraakonventionen, at Sagen skal ordnes for de kommende Generationer som fødes. Dermed er udelukket de Generationer, som er fødte før den 25. Sept. 1872 (Aabenraakonventionens Ratifikationsdatum). Endvidere siges der, at Ordningen skal ske ved Lov.

Desuagtet udstædte den prøjsiske Regering den

7. Januar 1883 en Kundgørelse, der truede alle danske Undersaatter, som i dette Aar fyldte deres tyvende Aar, med Udvisning, dersom de ikke meldte sig til prøjsisk Militærtjeneste og Naturalisation.

Denne Kundgørelse udstædes endnu hvert Aar, til Trods for at den strider imod alle mulige Love og Traktater. Den strider imod Wien-Fredens Artikel 19, den strider imod Aabenraakonventionen; thi for det første er det ingen Lov, som denne bebuder, men en simpel administrativ Forholdsregel, for det andet kommer den mindst 10 Aar for tidlig (jævnfør „kommende Generationer“ i Traktaten) og for det tredje kræver Traktaten som Grund for Udvisning „begrundede Klager“; men man kan da virkelig ikke sige om en Yngling, at han giver Anledning til begrundede Klager ved at han — træder ind i sit tyvende Aar! Den strider endvidere imod den tyske Militærlov af 9. November 1867 og den tyske Rigsforfatnings Art. 57, som forudsætte, at Hæren bestaar af Tyskere, og den strider mod al tysk Lovgivning, som ikke noget Steds omtaler Udlændinges Værnepligt.

Jeg gad vide, hvorlunde de tyske Retslærde vilde forsvare denne Forvaltningsforholdsregel over for de internationale Overenskomster og Prøjsernes egne Love. Man kan ikke engang hævde, at man først gør de unge Folk til prøjsiske Statsborgere og derpaa tager dem til Soldat, eftersom det er hændt, at de først blive naturaliserede efter at de have tjent som prøjsisk Soldat.

I Medfør af hvad der i det foregaaende er udviklet, ør man formentlig kunne fastslaa følgende:

Optanter og deres Børn.

1) De Optanter, som have operet i 6 Aars Fristen fra 16. Nov. 1864 til 16 Nov. 1870 kunne ikke udvises.

Samme Ret tilkommer ubetinget dem af deres Børn, som ere fødte den 16. Nov. 1864, samt i Følge en Erklæring af den tyske Regering i 1879 ogsaa dem, der vare fødte, da Faderen afgav sin Erklæring og som paa den Tid endnu vare mindreaarige. For Eksempel, naar Faderen først har operet den 15. Nov. 1870 nyder hans dafødte Børn samme Ret som han, for saa vidt de vare mindreaarige den 15. November.

2) Optanter, hvis Retsstilling maa bedømmes efter Aabenraakonventionen. Det vil sige Folk, som have operet dels før 16. Nov. 1870, men som paa Grund af deres Forhold ere blevne behandlede i denne Overenskomst, dels formentlig de, som have operet efter 1870 men før Aabenraakonventionen, dels endelig Folk, som ikke have operet, men som ved denne Konvention have faaet Opholdsret i Slesvig i „Egenskab af danske Optanter“.

Disse Folk kunne kun udvises paa begrundede Klager.

For at en Klage kan siges at være begrundet, maa det ordentligvis kræves, at den anklagede er bleven hørt og har faaet Adgang til at kuldkaste ubevislige Sigtelser.

I Henseende til disse Folks Børn, er det tvivlsomt, hvor vidt disse kunne gøre Krav paa samme Retsstilling som Faderen. For de Børns Vedkommende, som er fødte

før Aabenraakonventionen turde det være Tilfældet, jævnfør Udtrykket i Konventionen „de kommende Generationer“.

3) Folk der have opteret for Danmark efter Aabenraakonventionen og disses Børn kunne kun kræve at blive behandlere som Udlændinge efter folkeretlige Vedtægter mellem suveræne Stater, og at denne Ret i vore Dage er afhængig af Hr. Køllers Na a d e viser Udvisningerne kun altfor tydeligt.

Paa Baggrund af foranstaaende Betragtninger og Redegørelser tage Udvisningerne, især som disse dreves under „Rædselsperioden“ efter Vestjyllandsturen i 1884 og atter drives under Hr. Køllers Regime i vore Dage, sig i høj Grad mærkelige ud.

Da der ved Udvisningerne tilsyneladende hverken tages Hensyn til Folkeret eller Traktater, er der efterhaanden her i Nordslesvig opstaaet en Følelse af Retløshed og Utryghed i disse Forhold, der ikke kan andet end øve en uheldig Indflydelse paa Folkekarakter og Folkemoral. Paa den ene Side har det avlet Trællesind og Hykleri, paa den anden Side er de onde Instinkter i Menneskenaturen blevne levende.

Disse Udvisninger af Udlændinge og Optanter i Flæng, uden nogen som helst Begrundelse, tidt som et Lyn fra en klar Himmel, have hos ildesindede Elementer blandt de tysksindede Nordslesvigere og indvandrede (og af den Slags gives der i alle Samfundsklasser) vakt en Forestilling om, at her var „frit Slag“. „Syndebuk-Politiken“ har da ogsaa fejret sine Orgier i Folkedybet i Nordslesvig længe før Hr. Køller har knæsat den.

Hvorlunde de stakkels Optanters fortvivlede Stilling

misbruges og udbyttes i rent privat personlige Forhold, ved enhver af os, og for at de undviedes Skyld, blandt hvilke forhaabentlig ogsaa de prøjsiske Myndigheder maa regnes, vil jeg blot meddele et Par Træk, som karakteriserer Forholdene og af hvilke Historier der kunde bringes Hundreder i alle mulige Variationer — hvis de danske Optanter vare overbeviste om, at de ikke ved at fortælle dem vilde kunne fremmane den Udvisningsordre, der som et Damoklessværd hænger over enhver Optants Hoved i den tyndeste Traad, prøjsisk Forvaltningskløgt har kunnet spinde:

En tysksindet Bonde fandt et Par af sine Faar døde ude paa sin Mark, tilsyneladende revne ihjel af Hunde. Han gik til en Mand (en Optant) og sagde, at det var hans Hund der var Misdæderen. Da der ikke forelaa mindste Bevis, nægtede Optanten at betale; men den anden lod da Ytringer falde om, at han (Optanten) vel nok vidste hvem han var og hvor han hørte hen — — saa betalte Optanten Faarene.

En Mand tiltvang sig uden nogen som helst Adkomst Kørsel over en Optants Mark. Denne var modig nok til at klage til Domstolene og fik Medhold. Et Par Dage efter Dommens Forkyndelse kom Optantens Børn grædende hjem fra Skole og fortalte, at den Domfældtes Børn havde sagt, at nu skulde de udvises af Landet.

Man vil forstaa, hvilken uhyggelig Tilstand af Utryghed og nervøs Ophidselse Tusinder af vore Landsmænd leve i under saadanne Vilkaar, og det henstilles til det tyske Folks Overvejelse, om saadanne Forhold bør taales i et civiliseret Statssamfund.
